

I. М. Наумук

аспірант

Мелітопольський державний педагогічний університет

імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь

irina_mikolaenko@mail.ru

Науковий керівник – Осадчий В. В.

доктор педагогічних наук, професор

РОЗВИТОК МЕДІАКОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ, ЯК НЕОБХІДНА УМОВА ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

На сьогоднішній день коли інформаційні технології розвиваються дуже активно, для людини постає гостра необхідність оперувати великою кількістю інформації, відхиляючи хибні варіанти та відбирати найнеобхідніше, не витрачаючи на цей процес багато часу. А з появою новітніх технологій це стає дедалі важче, тому важливо вміти правильно працювати з медіаресурсами. Інформатизація суспільства набуває все більших масштабів, саме тому особливе значення має грамотна робота з інформацією тоді, коли мова йде про підрастаюче покоління. Адже нашу добу не даремно називають інформаційною. Сучасна людина для успішної життєдіяльності не може бути осторонь інформаційних потоків. Але головна складність нині не в тому, щоб отримати певну інформацію, а в тому, щоб визначити, яка інформація потрібна. Величезний надлишок інформаційної пропозиції призводить до того, що сучасній людині надто складно її аналізувати та обробляти.

До цього додається загроза отримати дезінформацію. На жаль, багато сучасних медіа не перевіряють достовірність оприлюднених даних, нормою стало використання численних маніпулятивних технологій, спрямованих або на безпідставне формування позитивного іміджу замовників. Треба вміти працювати з інформацією. Саме на це спрямовані уроки з медіаграмотності, які вже кілька десятиліть стали частиною шкільної програми в США, Великій Британії, Німеччині, Австралії, країнах Північної Європи. Нарешті, до цього руху приєднується й Україна, поступово впроваджується медіаосвіта на всіх освітніх рівнях. Ми маємо готувати дітей до вдалого освоєння світу. А сьогодні найважливіший складник цього опанування – вміння грамотно та правильно працювати з інформацією. Результатом має бути підвищення рівня медіакомпетентності, яка полягає в сукупності мотивів, знань, умінь і можливостей, що сприяють добиранню, використанню, критичному аналізу, оцінюванню, створюванню та передаванню медіа-текстів різних форм, жанрів, а також аналізу складних процесів функціонування медіа в суспільстві [1, 10].

Найбільший інтерес становлять праці вчених які займалися проблемою медіаосвіти: Л. Баженова, О. Баранов, Є. Бондаренко, І. Вайсфельд, М Жалдак, Л. Зазнобіна, І. Левшина, О. Нечай, С. Пензін, Ю. Рабінович, О. Співаковський, А. Спічкін, К. Тихомирова, Ю. Усов, О. Федоров, А. Шариков та ін. Концепція медіакомпетентності майбутніх вчителів знайшла наукове обґрунтування в роботах: В. Вебера, Н. Змановської, Р. К'юбі, В. Поттера та ін. Аналіз робіт, присвячених цій проблемі, свідчить, що проблема формування медіакомпетентності майбутніх вчителів залишається дискусійним. Особливо це стосується вчителів інформатики, оскільки саме на уроках інформатики активно використовують сучасні інформаційно-комунікаційні технології, які допомагають досягти основної мети медіаосвіти – підготувати молоде покоління до життя у сучасному інформаційному середовищі.

Підготовка вчителів інформатики до застосування медіа у педагогічній діяльності будучи одним із важливих напрямів їх фахової підготовки, ґрунтується на спеціальних знаннях і вміннях, зміст яких пов'язаний з основними базовими поняттями медіадидактики (мас-медіа, медіазасоби, медіаосвіта, медіасередовище, медіаграмотність, медіакомпетентність особистості, медіакомпетентність педагога, методи і форми медіаосвіти, методика медіаосвіти) і орієнтований на показники готовності вчителя і учня до роботи з медіа. Адже саме вчитель інформатики найбільше використовує на своїх уроках сучасні медіатехнології. І ми погоджуємося з твердженням І. Роберта, якщо враховуючи те, що показником готовності фахівця будь-якої професії до виконання певного виду діяльності сьогодні визнано компетентність, характеристикою медіаграмотності вчителя вважатимемо його медіакомпетентність, яку будемо розуміти як інтегровану характеристику особистості вчителя, що ґрунтується на сукупності його мотивів, знань, умінь, цінностей і здатностей, котрі спроможні забезпечити медіаосвіту учнів різного віку [3, 63].

Важливим моментом у формуванні медіакомпетентності вчителів є її діагностування. При дослідженні цієї проблеми цікавим є досвід Л.А. Найдьонової [2], який на основі європейських критеріїв медіаграмотності пропонує два фундаментальних її виміри, які можна застосовувати і для діагностування рівня готовності вчителя до здійснення медіаосвіти школярів під час професійної діяльності: індивідуальну компетентність середовищні чинники. Оскільки мова йде про медіакомпетентність вчителя інформатики, зосередимо увагу на характеристиці індивідуальної медіакомпетентності як показника його готовності до здійснення медіаосвіти школярів.

За визначенням Л.А. Найдьонової, індивідуальна компетентність – це здатність особи отримувати, використовувати, аналізувати, розуміти й створювати медіапродукцію. До складу індивідуальної медіакомпетентності входить широкий набір навичок, які дають змогу підвищити рівень обізнаності щодо інформаційного простору, здійснювати критичний аналіз, творчо розв'язувати проблеми, створювати новий зміст (контент) і спілкуватися. У структурі індивідуальної медіакомпетентності виділяє 3 компоненти: технічний, критичний, комунікативний [2].

Враховуючи специфіку професії учителя інформатики, до запропонованих Л.В. Найдьоновою критеріїв індивідуальної медіакомпетентності можна сказати, що вони характеризують здатність викладача проектувати використання медіа у процесі вивчення предмету.

Сучасний навчально-виховний процес являє собою не тільки опрацювання великої кількості літературних джерел, а й тісна робота з інформаційно-комунікаційними технологіями, розібратися з якими без певних умінь та навичок надто складно. Враховуючи стрімкий розвиток сучасних медіатехнологій, критично мислити та відбирати найнеобхідніше з великої кількості інформації стає нагальною потребою. Ми згодні з твердженням великого медіапедагога О.Федорова, що одним із визначних шляхів до повноцінної осмислення медійної інформації є медіаосвіта.

Медіаосвіта надає широкий спектр можливостей не тільки для учнів але й для самих педагогів. В сучасному суспільстві коли молоде покоління має тісний зв'язок з сучасними медіа, спостерігається масове захоплення соціальними мережами, безконтрольне споживання медіатехнологій, насичених психологічним впливом. Щоб допомогти учням навчитися критично мислити, відбирати необхідну інформацію та правильно сприймати медіатексти, тобто для підготовки молодого покоління в сучасному інформаційному суспільстві необхідно виховувати медіакомпетентність в учнів, а для цього в першу чергу медіакомпетентним має бути сам вчитель. І саме на уроках інформатики створюється серйозна атмосфера для продуктивної роботи з медіа, а умовою позитивного впливу медіа на результативність навчання школярів є володіння вчителем інформацією про існуючі медіаресурси та медіапродукти навчального призначення й майстерністю ефективно їх використовувати у навчальному процесі, а також умінням створювати власні ресурси.

Література

1. Иванов В.Ф. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / В.Ф. Иванов, О.В. Волошенко; За науковою редакцією В.В. Різуна. — Київ: Центр вільної преси, 2012. — 352 с.
2. Найдьонова Л.А. / Європейські критерії медіаграмотності (фрагмент з програми Л.А. Найдьонова Медіапсихологія: основи рефлексивного підходу) На основі «Media Literacy Study The Framework» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://ec.europa.eu/culture/media/literacy/docs/studies/eavi_annex_b_framework_rev_en.pdf.
3. Роберт І.В. Толкование слов и словосочетаний понятийного аппарата информатизации образования / И.В. Роберт // Информатика и образование. — 2004. — № 6. — С. 63-70.

Анотація. Наумук І.М. **Розвиток медіакомпетентності майбутніх вчителів інформатики, як необхідна умова до професійної діяльності.** Відзначена вагомість медіаосвіти та медіаграмотності, які розкривають багато можливостей як для учнів так і для педагогів. В результаті розвивається вміння оцінити інформаційну безпеку, грамотно використовувати джерела інформації, оцінювати достовірність, співвіднесення інформації і знання, вміння правильно організувати інформаційний процес.

Ключові слова: медіаосвіта, медіаграмотність, медіакомпетентність, вчитель.

Аннотация. Наумук И.Н. Развитие медиакомпетентности будущих учителей информатики, как необходимое условие к профессиональной деятельности. *Отмечена значимость медиаобразования и медиаграмотности, раскрывающих многие возможности как для учеников так и для педагогов. В результате развивается умение оценить информационную безопасность, грамотно использовать источники информации, оценивать достоверность, соотнесение информации и знания, умение правильно организовать информационный процесс.*

Ключевые слова: медиаобразование, медиаграмотность, медиакомпетентность, учитель.

Summary. Naumuk I. Development of media competence of future computer science teachers as a prerequisite for professional activity. *Awarded importance of media education and media literacy, which reveal many opportunities for students and for teachers. As a result, developing the ability to assess information security, skillfully used sources of information to evaluate the accuracy, correlation information and knowledge, the ability to organize information process.*

Key words: media education, media literacy, media competence, teacher.